

»Den största delen av tjustringen i flugfisket beror på flugspöet, ju bättre det är desto större är nöjet att kasta och fiska med fluga. Att fiska med det perfekta spöet innebär en fiskeupplevelse på högsta nivå, som ingen, som inte har hanterat ett verkligt förstklassigt spö, har en aning om. Med det spöet och den rätta linan kan man kasta med en träffsäkerhet och finess som man tidigare inte trodde var möjligt.«

The Chalk-Stream Angler – sidelines, sidelight & reflections.
G E M Skues, 1932.

»The W.B.R. Rod – Världens Bästa Spö«

Artikeln är en fortsättning på »Två Leonardspön«, publicerad i Flugfiske i Norden nr 1/2009.

TED SIMROE VAR BEKYMRADE ÖVER MÅTTEN PÅ SKUES WBR-spö. Han berättade i ett av sina detaljerade brev att han trodde att Overfields mätningar och siffror var korrekta men samtidigt mycket svåra att översätta till ett flugspös tapering. Handtagsdelen fram till första holken var det första stora frågetecknet eftersom klingan har en mycket kraftig avsmalning nedanför holken och han var verkligen förvånad över att spöet hade hållit så länge som det gjort. Ett kraftfullt kast borde ha knäckt spöet alldeles nedanför holken. Om det var så det var byggt så vore det idag helt oacceptabelt och han visste inte riktig vad han skulle göra.

Hans andra bekymmer var toppen som var ovanligt grov och tung. Den skapade förmodligen en »parabolic action« vilket kompenseras av en överdimensionerad handtagsdel. Då allt detta är intressant från en spöbyggares synvinkel så betyder det ändå att spöet skulle vara mycket långsamt och verkligen kännas tungt när man kastade med det. Han skulle kunna bygga det nya spöet efter Overfields mått men han kunde inte garantera ett positivt resultat och han trodde definitivt att det skulle knäckas vid holken i handtagsdelen.

Johnny Skagersjö, en tekniker som är lika skicklig med mikrometer och penna som flugspö, mätte Jan Nyströms två Leonardspön som var av samma modell som det som Skues ägde, ritade diagram med kurvor

på de två spöna och också »Overfields spö« och skickade dem till mig. Jag vidarebefordrade diagrammen till Simroe som skrev:

BAMBUSPÅNOR

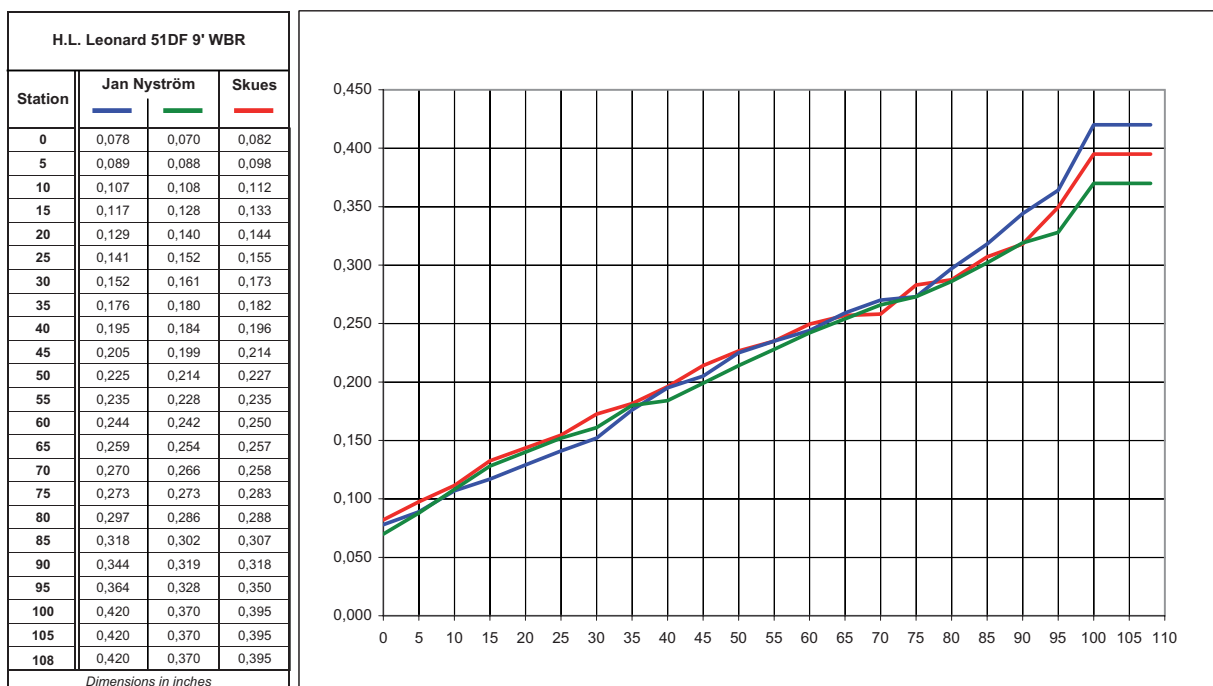
AV: LARS-ÅKE OLSSON

Jag har studerat diagrammen och jämfört dem med vad Leonard använde för sina 9 fots spön och din vän Johnnys siffror stämmer exakt med Leonards när det gäller den gamla 51 serien. De visar också att om man byggde ett spö efter Overfields mått så skulle det inte bli ett spö med en jämn, lång aktion som skulle kännas lätt i handen. Jag misstänker att det spö som Skues hade var ett standard Catskill 51 som hade omarbetats för att ge handtagsdelen mer kraft. Om jag skulle bygga ett spö som inte var för mjukt och hade tillräcklig kraft för dagens kastteknik så skulle jag öka diametern i handtagsdelen så att det liknade det spö som Skues hade. The Catskill 51 var för mjuk som det ursprungligen var byggt. Genom att göra handtagsdelen kraftigare så skulle spöet kasta bättre.

Det här betyder att du måste välja, skrev han till mig, antingen bygger jag Skues WBR-spö efter Overfields mått eller ett spö som kastar bättre och som du

Fortsättning följande uppslag

H.L. Leonard 51DF 9' WBR, 3 tapers side by side

Measurements over varnish • Made by Johnny Skagersjö

The W.B.R. rod ... kan fiska med. Att bygga ett spö efter Overfields siffror verkar inte förnuftigt för mig.

Fortsättning från föregående sida

Jag skrev tillbaka och berättade för honom att hans översättning av måtten på de olika spöna och hans åsikter om hur ett spö skall byggas för att kasta bra gjorde att det spö som jag ville att han skulle bygga förmodligen skulle likna Skues spö eftersom jag funnit följande intressanta upplysning i William Mills & Son katalog från 1928 som jag en gång fått av Per Brandin: »The H. L. Leonard Tournament Fly Rods

Spön 50, 51, 52, 52-special och 53 är lätta tournament spön och de finaste spön för flugfiske som kan tillverkas. De är de mest populära spöna i England för torrflugfiske och därför bygger vi dem med längre handtag och något styvare handtagsdel.«

Simroe skrev entusiastiskt tillbaka:

I thank you! Thank you! I know that somewhere I had read that the 50 series of Leonards had been modified in the butt section sometime along the line, but I just couldn't remember where I had read that. Or maybe I had been told that. Anyway, thanks to your research of the 1928 Catalog, I think we are on the right track and I do feel justified in my interpretation. Thanks again and I will work on the »modified Skues W. B. R.« as soon as I can.

Regards, Ted

Leonard Rod Co och Ted Simroe 1967–1979

TED SIMROE VÄXTE UPP i en familj där far och farbröder var flugfiskare. Det var svårt att inte bli påverkad av den atmosfär som omgav honom redan från tidiga år och hans början som flugfiskare blev fiske efter blue gills när han var 8 år. Senare började han reparera familjens split-canespön, lindade nya spöringar, limmade lösa spöholkar, slipade och lackade om spön.

När han bodde i New York 1967 skickade hans far sitt Leonard Tournament 50 DF till honom för att få en

ny mellandel tillverkad. William Mills & Son, firman som marknadsförde och sålde Leonards flugspön, rådde honom att ta kontakt med fabriken i Central Valley där Leonardspöna byggdes, bara 15 km bort. Det var svårt att hitta fabriken, ingen visste ens om att den fanns till, att den nyss blivit återuppbyggd efter den katastrofala branden.

Han träffade Hap Mills och berättade om sin fars spö, att han bara behövde en ny mellandel och att han kunde linda spöringar, lacka och göra resten klart själv. Hap Mills var angelägen om att se vad Simroe kunde, bad honom om en demonstration och gav honom ett spö som var sänt till fabriken för reparation. Simroe tog av spöringarna, skrapade av den gamla lacken och förberedde spöet för att lackas om och göras klart. Hap Mills var imponerad och dessutom i trängande behov av arbetskraft då familjen Mills under flera år inte anställt flera medarbetare. Efter Reuben Leonard, Hiram sväger, hade ingen Master Rod Builder och designer anställts. Reuben hade varit den framstående spöbyggaren efter mästaren själv när det gällde Leonards mest berömda spömodeller. Han designade och byggde i huvudsak tredelade spön. Tvådelade spön kom senare och de var ojämma i kvalitén. Efter branden arbetade Hap Mills, Ralph Reynolds och Al Stevens med spön, Ralph med holkar och metalldelar för rullfästen. Virginia Lurhs pensellackade spöna och var nu inne på sitt 25:e år. Ethel Frauson lindade spöringar som hon gjort sedan 1917! Hap hade ingen erfarenhet av att bygga spön, han tog bara över firman efter branden. Han frågade Simroe som då var 30 år gammal om han kunde tänka sig att arbeta för Leonard och det bestämdes att han skulle arbeta deltid, eftermiddagar och kvällar. År 1969 övergick han till att arbeta heltid och blev också delägare i firman tillsammans med Hap.

Simroe berättade att ett beslut togs att bara bygga flugspön, inga metspön, inga havsfiskespön, inga spinnspön. Hundratals modeller byggdes; Catskillserien, torrflugespön, torrflugespön för laxfiske och tvåhandsspön. Det behövdes nya modellnummer och också kvalitetskontroll av tillverkningen. Han gjorde allt detta med mycken efterforskning och tog det bästa från alla serier och såg till att de tillverkades. De berömda 50DF för 3-delade spön och 38H, 7 för 2-delade spön blev starten av den nya produktionen.

Han byggde tre modeller i både 2-delade och 3-delade utföranden från 6 fot till 10 fot genom att använda gammal och ny design. Skrev Leonards första katalog efter branden och utarbetade ett försäljningsprogram. Anställde och tränade nya medarbetare som till slut blev sex fulltidsarbetare, två stycken som klöv bambu och tre som lindade. Hiramns gamla såg, som nästan förstörts i branden, blev reparerad och förbättrad. Han sågade alla bamburibbor och limmade dem. Utvecklade också Leonards impregnerade spön, Duracane som blev en storsäljare.

Vid den tiden var det bara Orvis som var en större tillverkare av split-canespön. Jim Payne hade dött. Dickerson, Young och Winston tillverkade ett begränsat antal spön. Nu blev Leonard ledande igen och tillverkade tusen spön per år.

William Mills & Son gick i konkurs på grund av att Hap Mills bror Steven Mills misskött firman. Hap Mills bestämde sig för att sälja sina aktier i företaget H L Leonard Rod Co som bytte ägare ett antal gånger innan företaget Johnson Wax köpte det och sålde det.

Johnson ville minska arbetsstyrkan och skära ned budgeten. Det inkluderade också firman Leonard vilket betydde att Leonards vinst reducerades och visade ett underskott det första året. Det var ett dåligt resultat för Simroe som Leonards manager och han stretade emot när Johnson Wax ville införa nya idéer och villkor. Det ledde till att han så småningom avskedades med motiveringen att han inte hade uppnått ett tillfredsställande resultat. Han lämnade företaget och startade Rodon som byggde spön av boronfibrer. Leonard såldes igen till en privat firma och gick i konkurs 1985. Leonards långa, stolta historia som började år 1869 med Mästaren själv H L Leonard – The Grandfather of all Bamboo Rods – finns nu bara i historieböckerna.

Alla inventarier såldes på exekutiv aktion. Tiden med Leonard blev ungefär tio år. Det var smärtsamt att se firman upphöra. Det sista han gjorde innan han lämnade firman var att laga sin fars 50DF som han fått vänta på i tio år. Naturligtvis fortsatte han att bygga bambuspön som han har gjort nu i 40 år.

Det fanns många fina Leonardmodeller men modell 50 var verkligen den bästa säger han och fortsätter att berätta att när det gäller bambu så tycker jag att en viss längd passar en viss linvikt bäst. 7 fot och lina 4, 7 6" och lina 5, 8 och lina 6, 8 6" och lina 7 och 9 för lina 8. Jag vet att det inte stämmer för modell 50 men den var ursprungligen designad för en HDH silkelina eller en HEH. Mitt favoritspö är ett 7 6" för lina 5. Jag använde ett Leonard 39H under många år för allt mitt fiske, från små blue gills till steelhead.

Ted Simroe som kom in i Leonard Rod Co. långa historia efter den förödande branden då Leonard hade börjat ta de första stapplande stegen på den nya vägen och behövde en stark och skicklig hand för att leda det vidare så att det kunde återta positionen som USAs och världens förnämsta byggare av split-cane spön.

Min favoritaktion kan beskrivas som helaktion. De flesta kolfiberspön som byggs i dag är styva och snabba med en rak tapering och en mycket mjuk och lätt topp som är den enda delen av spöet som böjer sig. Jag vill ha ett spö som är lätt att kasta och inte tröttar mig. Ett »långsamt« spö har de kvaliteterna för mig. Jag tycker om att känna hur spöet laddar i bakkastet så att jag vet var linan befinner sig. Det skall kunna placera flugan mjukt och träffsäkert på sex meter och samtidigt kunna göra samma sak på ett långt femton meters kast. För att kasta längre behövs ett långt spö. Man kan inte begära att ett 7 fots spö skall kunna kasta 27 meter. Om det är nödvändigt så skaffa ett längre och kraftigare spö.

Olyckligtvis för bambu så har kolfiberspöna fått många fiskare att förvänta sig för mycket av bambu och tro att ett 7 6" spö kan kasta en lina i klass 5 hela 27 meter bara för att deras kolfiberspön kan göra det. Det sättet att tänka omintetgör hela principen av bambu vilket innebär att ett spö är designat att göra en sak bra med ett minimum av kraft och ett maximalt nöje. Att kasta med ett spö byggt av bambu gör oss delaktiga i en fantastisk historia och tradition – så njut av upplevelsen!

När det gäller handtagets utformning så föredrar jag personligen half-wells som tycks passa min hand bättre än någonting annat men det är inte speciellt populärt. På de kortare och lättare spöna är ett cigarrformat handtag bäst. För längre och kraftigare spön är up-lock rullfäste av Jim Payne typ bäst och alla spön från 8 fot och uppåt bör ha skruvrullfäste så att rullen sitter fast. När det gäller det estetiska hos ett spö så tycker jag att Jim Paynes spön var de finaste. Den flamhårdade bambun, nickelsilver och de färger som

*Fortsättning
nästa uppslag*

The W.B.R. rod ...

Fortsättning från föregående sida

han valde för rullfäste och spölindningar harmonierade och gav hans spön deras eleganta utseende.

Jag föredrar också en färg på mina spön som är mera flamhårdad än vad Leonards spön hade. Flamhårdningen är en känslig procedur och kan skada bambun. Jim Payne använde en blåslampa när han flamhårdade bambustocken och många gånger satte han eld på bambun. Det är ett moment som jag föredrar att eliminera. Jag tycker om spölindningar som har en medelbrun färg och kantlindningar som talar om vilken längd spöet har. Alla spölindningar på mina 7 spön är kantade med brunt, 7 6" är kantade med rött och så vidare.

Korta holkar (truncated) designades av Leonard för topparna av de lätta 3-delade spöna för att minska vikten och effekten på aktionen. När de lätta 2-delade spöna byggdes användes de korta holkarna på spön under 7 6". Problemet med dem är att det inte är tillräckligt mycket bambu under hanholken så den sitter säker.

Jag skrev till Simroe och tackade för all värdefull information om Leonard, Schwiebert och honom själv som var så intressant och användbar och som inte bara gladdde mig utan förmodligen också skulle komma att glädja Flugfiske i Nordens skandinaviska läsare.

FRÅN: Ted Simroe TILL: Lars-Åke Olsson SKICKAT: Thursday, December 18, 2008 3:51 PM ÄMNE: Info Bäste Lars-Åke

Jag är glad över att min information har varit användbar. Många människor har under årens lopp uppmuntrat mig att skriva »The Leonard Story« eftersom jag förmodligen är den som vet mera om vad som har hänt och inte hänt under firmans mer än 100 år långa historia än någon annan.

När William Mills & Son stängde firman så kastades olyckligtvis många värdefulla saker i soporna. Utmärkelser som Leonard hade vunnit vid Mässor, brev från Sveriges konung och Greklands, tavlor med flugor bundna av Theodore Gordon, George LaBranche, Ed Hewitt och andra. Fotografier från tävlingar där man kastade med Leonardspön iförda höga hattar och utmärkelser för Reuben Leonard som var en mycket skicklig kastare i precision och längd och mycket, mycket mera. Allt gick förlorat för alltid, verkligen mycket sorgligt. Hur som helst, om det är något mera som du vill veta eller behöver få förklarat så låt mig få veta det.

Hälsningar, Ted

By the Way – I fit the ferrules together on the W. B. R. and I think we may have something good!

Julen kom och gick. Nyårsaftonen blev nyårsdagen och år 2009 började utan att jag hörde någonting från Ted Simroe. Fjorton långa, händelselösa januaridagar passerade. Jag började fundera på mitt senaste mejl till honom, det som jag skickat dagen efter hans senaste.

Hade jag kanske varit för frågvis? Var några av frågorna för personliga, framför allt de om andra spöbyggare, några av hans konkurrenter? Kanske jag hade sårat honom? Skulle jag få se det nya spöet?

Jag skrev till honom den 15 januari och hoppades att allt var bra och frågade om han hade någonting att berätta om WBR.

FRÅN: Ted Simroe TILL: Lars-Åke Olsson SKICKAT: Friday, January 16, 2009 6:54 PM ÄMNE: W.B.R. Bäste Lars-Åke,

Den lilla förkylning som jag drog på mig strax före jul övergick så småningom till en lunginflammation. Jag är tillbaka igen till det normala eller så normal som jag vanligtvis brukar vara. Jag har kopierat handtaget på Skues spö med rullfästet i nickelsilver och butternut trä och jag har också satt på en nickelsilverplatta framtill på korkhandtaget. Jag har inte tänkt att spöet skall ha mellanlindningar men om du vill ha det så får du det.

Hälsningar, Ted

FRÅN: Ted Simroe TILL: Lars-Åke Olsson SKICKAT: Tuesday, February 17, 2009 2:53 AM ÄMNE: W.B.R.

Bäste Lars-Åke,

Äntligen! W.B.R. har skickats i dag med UPS. Det bör anlända till Bozeman på torsdag. Jag tror att det bör ha en lina 6, kanske en lina 5 också men jag tror att en lina 6 kommer att passa bäst. Jag vill veta vilken lina du tycker är den rätta. Det var roligt att bygga spöet men det var inte lätt. Jag använde mig av Leonards tapering men den kraftigare handtagsdelen gjorde det svårt.

Hälsningar, Ted

»Världens Bästa Spö« kom en eftermiddag då det var mera vår än vinter i Klippiga Bergen. Snötäcket vid huset började sjunka ihop. Det fanns en doft av Blue-Winged Olives i luften. Den amerikanska rödhaken var inte långt borta, inte heller staren och någon hade redan sett en vithövdad örn.

Spölindningarna var Leonards Gudebrod tan #115 som smälte in i den ljusbruna bambun. Ändbutten var en kopia av den som finns på mitt Leonard 50 från 1925, det legendariska rullfästet i butternut trä likaså och den stora nickelsilverplattan täckte den främre delen av korkhandtaget. Det är mitt längsta split-cane spö, 9 fot för lina 6 och lika långt som mitt första flugspö, Arjons Streamfly från 1957.

Jag kastade med en DT-lina i klass 6 och placerade linan och tafsen med garntofsen där jag ville. Aktionen gick långt ned i spöet, nedanför den första holken där den styvare handtagsdelen tog vid. Det var mera snabbt än långsamt och mycket lättkastat. Ingen skulle kunna säga att det var topptungt, långsamt eller omodernt. »Världens bästa W.B.R.« är en kombination av Leonard 51 (pre fire) och Skues spö (pre fire) med »en något styvare handtagsdel« och Ted Simroes W.B.R. (post fire) hans analys av taperingar, siffror och en modern syn på hur ett så pass långt split-cane spö för lina 6 skall byggas för att passa dagens flugfiskare.

Per Brandin

LEONARDS HISTORIA efter branden handlar om Ted Simroe och Tom Maxwell, som hade var sin period som ansvarig för design, produktion, hålla ett öga på personalen som byggde spöna och försäljning av Leonards flugspön. Per Brandin, svensk men boende i USA sedan han var elva år, är ett mycket välkänt namn bland spöbyggare och flugfiskare. Han bygger fyrsidiga och sexsidiga split-cane spön, hållbyggda eller massiva.

Jag frågade honom varför många försäljare av nya och begagnade flugspön anser Maxwell vara den bäste av de två. Pers första fina flugspö var ett Leonardspö med röda lindningar (red wrap Leonard), sedan dess har han mätt och undersökt många Leonardspön både före och efter branden och han vågar ha åsikten

Leonard 51L – Skues Nymph Special (ovan), Ted Simroes G E M Skues WBR (nedan).

att de »röda« spön som byggdes under Ted Simroes tid inte kan mäta sig i utförande, aktion och finish med Tom Maxwells även om de 3-delade spöna var bättre än de 2-delade. När det gäller finish så var Simroe också under hård press från ägarna att producera spön.

Maxwells spön var förträffliga både när det gäller aktion och utförande men de var inte Leonard, de var Maxwell och speglade hans idéer om aktion, inte traditionell Leonardaktion från före branden. Det finns också en mängd Leonardspön sålda som »Maxwell spön« som inte är det. Det är gott om förfalskningar som många spösäljare inte har erfarenhet att se – eller bryr sig om! Det tråkiga är att det är riktigt rörigt och virrigt för de som är intresserade av Leonardspön byggda efter branden. Per ägde tre »rödlindade« Leonard, ett 38H, ett 40 och ett 40L som han sålde eftersom han tyckte att det var för svajiga i topparna, 38H var okej. Hans åsikt är att det inte byggdes några »äkta« Leonardspön efter branden eftersom varken Simroe eller Maxwell tog sig tid eller använde resurser till att återskapa de gamla Leonardtaperingarna som hade utvecklats under 70 år. Hans favoritperiod när det gäller Leonard är de spön som byggdes mellan 1915 och andra världskriget.

Marc Aroner

THOMAS »TOM« MAXWELL var den ena delen av spöfirman Thomas & Thomas Rod Co. Den andra var Thomas »Tom« Dorsey. De var svågrar. Efter ett gräl lämnade Maxwell firman och började hos Leonard efter det att Ted Simroe avskedats. Marc Aroner arbetade tillsammans med Tom Maxwell hos Thomas & Thomas Rod Co. och senare hos Leonard fram till 1982 när de båda slutade och började bygga spön tillsammans.

Jag ställde en fråga till Marc genom att läsa upp ett stycke ur Dick Spurrs bok *Classic Bamboo Rodmakers – past and present* och bad om hans åsikt:

Tom Maxwell började arbeta för Leonard när detta historiska företag var i en övergångsperiod med flera olika ägare. Företaget letade efter sin identitet och Maxwell såg till att stabilisera produktionen och se till att Leonard kunde återta sin position som Amerikas förnämsta spöbyggare.

Marc Aroners svar var ett tydligt och bestämt – Ja!

Nästa fråga från mig blev svaret på följande konstaterande från samma bok:

Bland spösamlare är spön från Maxwell-Leonard-åren värderade mycket högt. Spön från den perioden visar Maxwells inflytande och ett återvändande till de traditionella tape-

ringarna och utförandena som gjorde Leonard berömt under tidigare år.

Hans svar var lika tydligt den här gången: *Absolut!*

Aroner berättade också att Simroes spön var långsamma och hade tjocka / tunga toppar. Maxwell ändrade taperingarna till finare toppar och något kraftigare handtagsdelar. Röda och bruna lindningar ändrades också till gula och ljusbruna. Den speciella Hunt-serien hade bourgogneröda lindningar. Man pensellackade inte längre spöna utan dopplackade dem. När Maxwell och Aroner kom till Leonard fanns ett stort lager av spön med röda och bruna lindningar som inte hade kunnat säljas. De fick rea ut spöna för att bli av med dem. Marc Aroner var den lycklige personen som vid auktionen efter Leonards konkurs köpte bland annat 750 bambustockar för 300 dollar!

Carmine Lisella

CARMINE LISELLA ger ut sin katalog – The Jordan-Mills Rod Co. Classic and Vintage Fishing Tackle – två gånger per år. Det är en mycket intressant och fascinerande läsning vår och höst om begagnade och nya flugspön som gör att man måste hålla ett stadigt grepp om plånboken eller låta bli att tänka på var den befinner sig. Hans åsikt är att det inte är någon skillnad mellan Simroes och Maxwells spön men om marknaden ger honom en chans att sälja Maxwells spön för 30 000 kronor i stället för 15 000 kronor så varför inte!

Bill Blackburn

BILL BLACKBURN bygger Tom Morgans 4000-dollar spön. Han är en av USA:s skickligaste spöbyggare men relativt okänd utanför en krets av spöbyggare och splitcane konnässörer, eftersom det inte står Bill Blackburn på de spön han bygger utan Tom Morgan.

Bill satt i mitt kök på Highland Court och studerade Ted Simroes H L Leonard 51L – Skues Nymph Special. Glasögonen var uppskjutna i pannan och med kritiska ögon – en spöbyggares studie av en annan spöbyggares spö – granskade han det, tittade längs klingan, vred den så att han kunde se lacken, bladknutarna, de Leonardröda lindningarna och rullfästet, kände på aktionen, svängde spöet upp och ned och från sida till sida. Efter en stund lade han spöet åt sidan, sköt ned glasögonen, såg på mig med klara ögon och konstaterade lakoniskt:

– Ja, det kan inte bli bättre än så här!

